

ERDÉLYI LAP

Főszerkesztő
DR. PAÁL ÁRPÁD

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak: Belföldön: Egész évre 900, félévre 400, negyedévre 210, egy óra 70 le. Magyarországon: Egész évre 50 P. félévre 25 P. negyedévre 15 P. Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Főmunkatárs
DR. GYÁRFÁS ELEMÉR

Milyen eredményekkel jött haza Londonból a pénzügyminiszter?

— Madgearu nyilatkozata a sajtó részére —

Bukarestből jelentik: Madgearu pénzügyminiszter szombaton délután 5 órakor érkezett haza Londonból, ahol résztvett a világgazdasági konferencia tanácskozásain.

Hazafelé utazva a vonaton nyilatkozott a sajtó képviselőinek arról, hogy a román delegációnak a konferencián milyen eredményeket sikerült elérnie.

A mezőgazdasági államok jegybankjai alkalmazkodóbb pénzpólitikát kell, hogy csináljanak

— Ráműtattam arra — mondotta a miniszter — hogy az agrárállamok jegybankjai jelenleg nincsenek tekintettel az agrártermelésre s működésük nincsen összhangban a mezőgazdasági termelés ütemével. Ennek következtében a jegybankok nem tudják megfelelő módon szabályozni a szükséges mezőgazdasági hitelt. Ennek a helyzetnek a megszüntetése végett néhány fontos javaslatot tettem. Így: ajánlottam a közraktári jegyelőlegezési és leszámítolási ügyletek szélesebb körű kiterjesztését, minthogy a közraktári jegy a legjelentősebb hiteleszköz minden országban. Ajánlottam továbbá a mezőgazdasági papírok és közraktárijegyek leszámítolási és előlegezési taxáinak csökkentését, vagyis a mezőgazdasági hitel számára egy speciális taxa megállapítását. Továbbá, annak érdekében, hogy a jegybankok mingyárt az aratás után gyakorlati módon tudjanak szükséges hitelkönnyítéseket nyújtani, megfelelő pénzszaporítási könnyűségeket kértem. A jegybankok aranyfedezeteinek 25 százalékra való leszállítását, sőt az új termés idején a 25 százaléknál is alábbszállást, persze csak ideiglenesen, mert a gabonaeladásból úgy is kellő mennyiségű deviza jönne be, amely az aranyfedezetet visszaállítaná. Ez utóbbi javaslat meglehetősen ellenállásra talált a nagy nyugati államoknál. Végül azonban sikerült meggyőzőnm a delegátusokat a propositio gyakorlati fontosságairól.

Az adósságok végleges rendezése

— Az adósságok tekintetében — folytatta a pénzügyminiszter — a konferencián a hitelezők érdekei mellett az adósok érdekeinek az egyenrangúsága is előtérbe nyomult. Ez egyenrangúság eszméjéből folyt annak a felismerése, hogy az adós államok gazdasági egyensúlyának helyreállítása érdekében is szükséges a külföldi adósságok problémájának a sürgős megoldása. Az ideiglenes és végleges rendezések módszere versenyez egymással a szakértők és döntő tényezők felfogásában. Chamberlain angol és Bonet francia pénzügyminiszter a végleges rendezést most lehetetlennek tartják s rövid idejű átmeneti megoldások mellett vannak.

A továbbiakban aztán elmondja Madgearu, hogy közbelépett e felfogás módosítására s kilátás lehet rá, hogy a végleges adósságrendezések gyakorlati módjait is az illetékesek mihamarabb kidolgozzák.

Harmincötezer vagon búzát vihet ki Románia.

— Egyik legfonosabb eredmény — folytatta Madgearu, — a buza-egyezmény. ez a megegyezés végleges a tengerentúli és a dunai buza-exportáló államok között. A dunai államokra nézve az első évre 54 millió bushel, a második évre 50 millió bushel kiviteli kontingenst állapítottak meg. Romániára ebből az első évben 35 ezer vagon s a második évben 32 ezer vagon esik. Románia mingyárt a második Magyarországot után. Az importállamokkal a megbeszélések még folyamatban vannak. Hiszem, hogy a buza-egyezmény rövidesen reális alakot ölt s hogy az ráknézve nem csupán a buzaárak emelkedését fogja jeleneni, hanem a kukoricáét is. Erre nézve ugyanis remélhető, hogy Argentína, Jugoszlávia és Románia között, mint akik a világ legnagyobb kukoricatermelői, további egyezmény fog létrejönni.

Belgrádban Magyarországot a kisantanthoz való csatlakozásra hívják

Belgrádból jelentik: Jugoszlávia berlini követe: Balugdzits a „Politika” című lap vasárnapi számában Magyarországot helyzetével foglalkozik.

— Magyarország — írja többek között — most válaszon van a Duna-medence államainak új konferenciájával szemben. Magyarországnak Olaszországgal való kapcsolata csak a háttérben játszik szerepet, Németország számára pedig a magyarországi kapcsolat nem bír nagy jelentőséggel, mert Románia és Jugoszlávia nagyobb előnyöket nyújtanak Berlinek. Franciaországhoz való közeledését pedig akadályozza Franciaországnak a kisantanttal való szövetsége.

E megállapítások után a kisantanttal való együttműködésre szólítja fel Magyarországot és hangoztatja, hogy a kisantant céljait Budapesten félreértik. Ma a kisantant és Magyarország együttműködése a Tardieu-terv megvalósítását jelentené.

Élet és iskola

Irta: Sulyok István

A nagy kérdés, hogy az ifjú román nemzedék hol és hogyan talál el. Élet, a román társadalom életében már csak szociális probléma, hanem egyre inkább politikai küzdelmeknek a tengelye. A személynél álló felek egyelőre egymást okolják a helyzetért, megoldást azonban még egyik sem talált.

A vitában, amely erről a nehéz kérdéstről folyik, a minap érdekes hozzászólást olvastunk. A szóbanforgó cikk azt állítja, hogy az okiráltságban a falusi ember azért taníttatja a legnagyobb áldozatok árán is a gyermekét, mert azt reméli, hogy az előbb-utóbb állami álláshoz jut. Ez pedig a szemében a könnyű és gondtalan életet jelenti. Erre törekszik a cikkíró szerint ott mindenki s így állt elő az a helyzet, hogy van Olténiában olyan falu, ahol 120 diplomás tanító és tanítónő várja ezt az állami ellátást.

Felette érdekes és tanulságos volna tudni, hogy az állástalan diplomás ifjak közül, akiknek a számáról egyre fantasztikusabb adatok látnak napvilágot, hányan jutottak állami ösztöndíjjal mai reménytelen helyzetükbe s mennyi a száma azoknak, akik valóban szülői ambícióknak köszönhetik mostani bajukat — ezuttal azonban más szempontból nézzük ezt a kérdést. A mi nemzeti társadalmunk életének és jövődjének a szempontjából.

Elfogadjuk tehát a román lapnak a tételét, hogy az ő társadalmuk mai életében a szülők szemei előtt tényleg ez a cél lebeg. Felvetjük azonban a kérdést: ha a román szülő a közelmúlt idők tapasztalatain elindulva a kilátás minden reményével nevelhette diplomás embernek a fiát, mi magyarázza meg azt, hogy az erdélyi magyar szülő tizenöt esztendőn keresztül szintén nem látott más létalapot iskolájára gyermeke számára, mint a diplomát?

Mert a valóság az: mihelyt az erdélyi magyar szülő középiskolába küldte a gyermekét, csak egészen elháríthatatlan akadályok téríthették el attól, hogy taníttatását valamilyen diploma elnyeréséig ne erőltesse. Hány családi ház úszott el erre a célra s ki tudná megmondani, hogy mekkora Erdélyben azoknak az adósságoknak az összege, amelyek ebből az erőfeszítésből keletkeztek!

Miért nem taníttatták ezeket a gyermekeket magáért a tudásnak a kedvéért, hogy később az általános műveltségnek a birtokában eredményesebben üzhessék szüleiknek a foglalkozását s jobban helytállhassanak kicsiny társadalmi körük közéletében?

Erre az egyszerű kérdésre nagyon tanulságos a válasz, csak az baj, hogy sehogysem akarunk tanulni belőle: a gyermeküket iskolázató magyar szülők igen nagyrészenek egyszerűen nincs olyan foglalkozása, amelyet gyermekei jobban felkészülve fejleszthetnének és folytathatnának.

Az a réteg, amelyik Erdélyben a magyar nemzeti gondolat, a magyar kultúra terheit hordozza, csak igen-igen kismértékben jut szerephez azoknak az erőknak az igazgatásánál,

amelyek magát az életet, annak a nyers és örök lüktetését jelentik:

Lent a föld mélyében láthatatlanul és észrevétlenül dolgozó gyökér és fent a virágoknak elmuló színe és illanó illata, amitől a növény nevet és rangot kap: az magyar. Ami azonban közben van, a törzsnek, az ágaknak, a leveleknek az egész bonyolult rendszere, amely azért és abból él, hogy a földnek a termő erejét közvetítse, feldolgozza, virághoz, gyümölcshöz eljuttassa: az nem magyar. Vagy ha annak is vallja magát, a nemzeti mozgalomban részt nem vesz.

Aki ezt nem látja, az nem is akarja meg látni. Aki mindattól, ami ebből a helyzetből kultúrára, ifjúságra, jövőre következik, nem döbben meg s nem keres mindenáron kivezető utat, — az nem tud már az igazi magyar nemzeti problémák sötét mélysége fölött megdöbenni s láttukon feldobbanó szívvel munkába indulni, hanem csak a maga kis parazita szegényét nézi s azt igyekszik tulipánosra vágott függőlevelekkel takargatni.

Mekkora élettől való gyávaság és életben való tehetetlenség az, folyton csak óbégatni, — Isánem, mi lesz velünk, mi lesz ifjúságunkkal — nem csinálni azonban egyebet, mint idegen érdekek szolgálatában, — az ügy szempontjából mellékes, hogy jó, avagy rossz-hiszeműen, nyugodt lélekkel, avagy némely világos percekben lelkiismeretfurdalásoktól mardosottan — a kákán csomót keresni, tiszta és bátor, hazugságokkal és konvenciókkal szembeálló nemzeti törekvések mögött hátsó gondolatokat keresni!

Mekkora gyávaság és tehetetlenség folyton „gazdasági szervezkedésről” beszélni, azonban sohasem elmélkedni arról, hogy előbb helyre volna szükség, ahol ez a szervezkedés folyékony és légkörre, amelyben a munka eredményes lehessen!

És soha egyetlen szót ki nem mondani és egyetlen sort le nem írni, amely arra biztasson, arról világosítson fel minden erdélyi magyart: erőinek egyetlen forrását azok a szükségletek nyitják, amelyekkel az ő s a többi mástélmillió, haszon nélkül dolgozó magyaroknak a puszta animális élete együttjár! Ameddig pedig ezeknek a szükségleteknek, vagy legalább bizonyos részüknek a kielégítésére, közvetítésére, pénzügyi vezetésére nem épül fel olyan szervezet, ahol a mi gyermekeink kapjanak életcélt és kenyeret, ilyformán ellátott gyermekeink szellemi szükségleteinek ez útján pedig jövőidőben is, amikor mi

A ma legidősebb könyve

MIGRAY JÓZSEF

A

MARKIZMUS CSODJE

Ára: 120 lei és portó.

A Sz. István-Társulat kiadása.

Kapható az „Erdélyi Lapok” könyvosztályánál.

már nem leszünk, találhasson a mi magyar kultúránk tápot, hordozót, közönséget és munkásokat, — addig ezeknek a mi gyermekeinknek a jövődjére a más házában robotoló darabotnak és cselédeleálynak a sorsa lesz, akárhány diplomát szerezzen is nekik, az ő szomorú szegény fiatal életüknek, a mi szülői önfeláldozásunk s anyagi erőinknek a végső megfizéséért!

A magyar szülő azért akar dipomát adni mindenáron a gyermeke kezébe, mert ma még sehol sem látja azt a gazdasági keretet, ahol termelő munkával állhatna helyt a jövődjében. Azt látja és hallja a szülő, hogy az erdélyi gyár, a nagyvállalat, a nagyipar, a cégeknek az az egész bonyolult láncolat, amely az ő gazdasági nedveit csatornázza és hasznosítja, alig mutat több jóakaratot s érdeklődést fiának és lányának a jövődjére iránt, mint az állam, amikor a hivataloknak a betöltéséről és állásoknak az osztogatásáról van szó. Az orvos, az ügyvéd, a tanár pedig talán csak mégis kiverekszi magának a maga helyét a napon!

A szabad gazdálkodás világában természetesen mindenkinek joga van a maga hivatalnokait, segédeit, mérnökeiket s munkavezetőit onnan válogatni, ahonnan akarja. Ugyanakkor azonban talán joga van a népeknek is arra, hogy ennek a gazdasági organizációnak legalább egy kicsiny részét maguknak, az ő fiaiknak és a kulturájuknak megszerezzék, ha másképpen nem lehet, szervezkedéssel és mozgalommal meghódítsa!

Ahhoz pedig, hogy az elmék végre megvilágosodjanak és a társadalom ebbe az irányba megmozduljon, jelszavakra van szükség, amelyek hirdessék: *a nemzeti gondolatot ki kell jönni az irodalomnak, a politizálásnak, a vezércikknek a mai szűk kis világból az életbe!* A műhelyekbe, a boltokba, a szövetkezetekbe, a bankokba, mert csak itt lehet összegyűjteni azokat a nedveket, amikből később irodalom és politika lesz.

Magyar karaván Itálián keresztül

Számos lényképfelvétellel illusztrálva megjelenik az „Erdélyi Lapok” országos útjának színes leírása.

Megrendelhető az Erdélyi Lapok kiadóhivatalánál

A képekkel gazdagon illusztrált kötet nemcsak egy kellemes utazás reminiscenciáit gyűjti össze, hanem a jó humor ezerszínű prizmáján keresztül olyan élvezetes olvasnivalót ad, amely utalásoknál a legnagyobb ritkaság. *Disida* Jenő színes megfigyelései, talpraesett ötletei és mestesi tollforgatása nemcsak azok részére teszi igen értékesé ezt a könyvet, akik részt vettek a római zarándoklaton, hanem azok részére is szinte személyes élményé teszi ezt az utazást, akik nem mehettek el. Élénk, lüktető menete állomásról-állomásra viszi az olvasót, Olaszország szépségeit, csodáit olyan lélegzetfojtó módon közvetíti, hogy az ember valósággal átéli mindazok lelkiállapotát, akik ünnepi lélekkel álltak a Sixtusi kápolnában és mindenfelé, ahol a klasszikus művészet óriásai kápráztatják a ma emberét. Melegen ajánljuk ezt a könyvet mindenkinek, aki a művészi szépeért lelkesedni tud és aki örömet lel a halhatatlan élmények visszatükrözésében. A hangulatos csoportképek, helyszíni felvételek nagyon emelik a kötet értékét, amely nemcsak, mint kedves utazási emlék érdemel elismerést, hanem mint a könyvtárak értékes darabja is megállja a helyét. *Disida* Jenő neve, ragyogó íráskészsége, meg a nagyszerű téma a legjobb bizonyíték erre. Sokan mondják, hogy Itália szépségei költővé avatják a világ legszürkébb nyelve polgárát is. *Disida* lelkének spektrumán fokozottabban ragyognak vissza az átélt és közvetlenül megcsodált szépségek, amelyeket bőkezűen osztogat az olvasónak. A könyv csinos kiállítása a *Szent László-nyomda* jó ízlését dicséri. Ára 75 lei. Megrendelhető az Erdélyi Lapok kiadóhivatalában.

A VILÁGIRODALOM

LEGSZÉBB REGÉNYEI:

SIENKIEWICZ:

VIZOZON (füzve) — — — — 90 Lei

VOLODIJOVSZKI UR (füzve) — 90 Lei

A KERESZTES LOVAGOK (füzve) 90 Lei

és portó

Kapható az Erdélyi Lapok könyvosztályánál.

A szegény ember dicsősége

Írta: Gyallay Domokos

A cséplésnél nagy becsületet szereztek Csik Balázsék. Látták is ám hasznát, mert répaszedésre is ott marasztották őket. Jó keresetük volt, utóvégtül is tele bugyellárral ültek vonatra, hogy karácsonyi nyugovóra hazakövetkezzenek Malomfalva községébe.

Mindenki elismerte, hogy Csik Balázsé az érdem: ő volt a cimboraság feje. Rendtartó ember ő, tudja, mi az igazság! A munkát megköveteli embereitől, de a járandóságot is hiány nélkül ki tudja szedni a gazdák szűk markából. Szavajárása: „Uton igazság, otthon barátság!” Hej, de bíróságra termelt ember volna, ha szegény embert is közel eresztenének a hivatalhoz!

Hol félfüllel, hol szemlől-szemben, csak meghallotta Balázs a neki juttatott szép szavakat. De csak félig való öröme telt a dicsőségben, mert mind azon füstölgött magában: Miért nem hallják mindezt odahaza Malomfalván is! Ha nem egész faluszeriben, legalább a falu derekán, ha ott sem mindenütt, legalább abban a kis zsindelyes házában, amelynek özvegy Nagy Péterné ifjasszonya lakója. Ott úgy értékesülhelnének a dicséret szavai, mint nevelő eső a zsendülő vetésföldön!

Mialatt Csik Balázsban ilyen belső égedelmek lobogtak, a vonat megérkezett Segesvárra.

Nagy csúfság, de úgy van: itt a székely nemzetnek le kell szállnia a nagy vaskabáláról és föl kell ülnie a kicsire, amely Segesvár és Udvarhely között fújja a párát csöndes szaladtságban.

De ehhez a vonatcseréléshez is szerencse kell ám! Csik Balázsék például nem találták el. A nagy vonat elálmoskodta a pontos érkezést, nosza fölmérgelődött a kicsi s elugrott Balázsék nélkül Keresztur felé.

Most aztán mit csináljanak a kenyeres cimborák? Várjanak-e késő éjszakáig, vagy gyalogszerrel nekivessék mellüket a Hargita szélének?

Süsse ki Balázs, nála van az úti igazodásra való tudomány! Rendre fődél alá szivárogtak s egy kis öntözéssel próbálták védekezni a sanyarú szél szárító ereje ellen.

Balázs pedig itt tusakodott alá s fel a vendéglő előtt. Ugy kellene hazaérkezni, hogy a menyecske lássa meg, milyen nagy tisztessége van Csik Balásznak a cimborák körében.

Ahol a szív telve, ott mozog az elme! Csik Balázs előtt végül megvillant, hogyan lehetne teljes dicsőséggel megérkezni özvegy Nagy Péterné kapuja elé.

A vendéglő előtt üres teherautó állt. Hol van a sofőr? Ugyan hol lett volna? Az is ott volt a vendéglőben, békésen szunnyadozott a kályha mellett levő asztalnál. Balázs a kályha mellé állt s néhány erős köhintést eresztett a sofőr gyökérintető feje felé.

A sapkás ember föleszénkedett s ránézett Balázásra. Balázs elmosolyodott, aztán nyájasan kérdezte:

— Mért nyugtatja az úr a motort, tán bizony nagy út előtt áll?

A sofőr nem vette rossz néven a barátságos közeledést. Biz ő nem jókedvéből lopja itt a napot. Petróleumot kellene vinnie a zsákodi malom számára, de a hordók csak holnap délelőtt érkeznek meg. Addig itt kell unatkoznia.

Balázs intett a cimboráknak, néhányan az udvarra léptek s megbeszélést az ügyet. Hiszen, ha nem kerülne sokba! Szép dolog volna, úri dolog volna! Nagy tisztességére szolgálna a cimboraságnak, ha autóval térhetne meg a munkából. Látnák a felfuvalkodottak, hogy a szegény ember is munkája után meg tudja kóstolni az úri alkalmat.

Próbálja meg Balázs, tapasztalja ki a sofőr esztét!

Visszaszállingóztak a szobába. Balázs újra a kályha mellé állt s füttöztetésre fordította tenyerét.

— Jó kenyér az úr! — vetette oda a sofőrnek. — Csak bizgati azt a kerek kicsodát ültében, sem ina nem reszket, sem dereka nem szakad s kapja a jó fizetést hónapjára.

— Bár úgy volna, de nem úgy van! — sóhajtott a sofőr. — Bár a más kenyeren élnek, de az a baj, hogy tulajdonos vagyok... Az a baj, hogy enyém a gép!

— No hallja, hát baj az? — álmélkodott Balázs. — Akinek olyan szép, nagy gépje van.

— Bizony baj, mert nincs kereset! Már pedig az tudnivaló, hogy az a teherautó, amelyik gyakran áll üresen, utóvégtül kiszalad a tulajdonos alól.

Fiaskóval végződött a földgáz elfojtásának első kísérlete

Ujabb kitérők támadtak a földgázmezőn

A földgáz elfojtásának kísérletei eddig fiaskóval végződtek. Mintegy száz atmoszfera nyomással tör fel a gáz és a hivatalos szakértőkkel szemben a magánmérnökök azt állítják, hogy a gáz elfojtására azzal a módszerrel, ahogy ők próbálják, nem fognak célt érni. Próbálták hematinnal kevert vízzel eloltani a tüzet, de a kráter az egészet kivágta. Egyetlen lehetőség, amit a magánmérnökök javasolnak, hogy három oldalról utat vágjanak s alólról közelítsék meg az égő krátert.

Bukarest. Saját tud. A medgyesi földgáz-égéshez hétfőn megérkeztek a szakértő mérnökök, akik 200 vagon hematinnal, amit klórral és celulozeval kevernek, csütörtökön hozzáfognak az oltási munkálatokhoz.

Vasárnap délután Medgyes felett megjelent egy, a királyi család cimereivel ellátott repülőgép, a környék lakosai azt gondolták, hogy maga az uralkodó érkezett a földgáz-égés megtekintésére, később azonban megtudták, hogy csak az udvar néhány tagja ült a repülőgépben.

Bukarest. Saját tud. A medgyesi földgáz-égésétől mintegy három kilométernyire újabb gázkitörések támadtak. Az újabb gázkitörések nagy nyugtalanságot támasztottak a lakosság körében.

Zelitzkit a főtárgyalásig nem engedik szabadon. Bukarest. Saját tud. A második hadosztály hadbírósa elutasította Zelitzki második kérvényét is, amelyben szabadlábrahelyezését kéri, úgy hogy a Skoda-művek romániai vezérigazgatójának fogvatartása egészen a főtárgyalásig, befejezett tény.

A grivicai lázadás folytatása. Bukarest. Saját tud. Hétfőn délelőtt ismét a vádlottak kihallgatásával folytatták a grivicai műhelymunkások lázadásának főtárgyalását. A vádlottak tagadják, hogy államellenes mozgalom szolgálatában állottak volna és egyöntetűen azt vallják, hogy a folytonos bérredukciók miatt tört ki a lázadás. A tárgyalás folyik.

Balázs vágott egyet szemével a cimborák felé: most fordul a kerék!

— Bizonyosan ott a baj, hogy a tulajdonos úr igen drágás. Tulsokat kér a fuvarér! Mai napság nincs keletje a drága mulatságnak.

Most vette észre magát a tulajdonos! Ohó, itt nem nyájasságból folyik a szó. Né, hogy süt feleje a cimborák szemé!...

— Aztán hova kellene? — tapintott mingyárt elevenre.

— Messzeckére! Amoda Malomfalvára!

— Hány kilométer?

— Számították a cimborák, ez is, az is hozzávetett, lehet vagy ötven kilométer, de bizonyosat senki sem tudott mondani.

Végre megegyeztek a kilométerkövek száma szerint. A tulajdonos úr számolja meg, hogy Segesvártól Malomfalváig hány számított kő van, aszerint lesz a fizetés.

Nagy bolydulás támadt a szobában az egység létrejöttén. Csik Balázs embereket szalasztott szét, hogy nyájba tereljék a félrejárókat. A tulajdonos úr kiszaladt, megberregtette, útrakészítette a motort, majd lócákat hozott ki a vendéglőből s odahelyezte, ahol kevésbé érzik a rázás. Uri utazás lesz ebből! Balázs megfúvatta a dudát, jó erős hangja van: faluszéltől-faluszélig fog hallatszani. Hej, amikor Malomfalván az alszegi lejtőn bedurrannak a faluháza elé!... Lesz nagy összefutás! Bizonyosan a menyecske is oda fog billeni édeskedvesen s nem sajnál pár nyájas szót a jóljárt emberek vezetőjétől...

A tulajdonos úr a köznépet a lócákon helyezte el, Balázst pedig elől, maga mellé be-

Mit vitt haza a tarisnyában Henderson?

A leszerelésbe az összes európai hatalmak irásban belemennek — de a fegyvert nem teszik le

Londonból jelentik: Henderson, a leszerelési értekezlet elnöke, aki — mint ismeretes — az európai fővárosokat látogatta sorra — visszaérkezett Londonba. Kijelentete, hogy párizsi, római, berlini, prágai és müncheni megbeszélése során általában kedvező hajlandósággal találkozott a leszerelési megegyezést illetően, de kétségei vannak a közvetlen siker lehetőségéről tekintetében. Az általános kérdések közül talán lehetséges lesz megegyezés, de nehéz lesz az egyezmény időpontjára nézve és a támadó fegyverekről való lemondás, illetőleg azoknak megsemmisítése tekintetében megegyezni.

A *Daily Telegraph* diplomáciai levelezője Henderson visszatérésével kapcsolatban megjegyzi, hogy Franciaország nem hajlandó saját haderejét csökkenteni, sem pedig Németországnak bizonyos engedményeket tenni mindaddig, amíg az új Németország ártalmatlansága felől meg nem bizonyosodik, vagy amíg a javasolt nemzetközi fegyverkezési ellenőrzés nem bizonyult hatályosnak. Ehhez pedig 2—3 évi próbaidőre van szükség, addig hiábavaló a leszerelési értekezlet újjáélesztése. Hacsak a négyhatalmi egyezményt aláíró államoknak nem sikerül egymás között megegyezésre jutni. Angliában Henderson utját pesszimistákusan ítélik meg.

A Tökéletesség Tükre Speculum Perfectionis

Latin eredetiből fordította:

Balanyi György
kegyesrendi tanár.

Ara füzve 120 lei és portó.

Kapható az „Erdélyi Lapok”
könyvosztályánál.

„Konzervatív álszenteskedők tömjénezik a demokrácia egyenlőségét”

— mondta Mussolini lesújtóan a londoni és genfi konferenciákról

Londonból jelentik: A *Morning Postban* Mussolini lesújtóan nyilatkozik a londoni világgazdasági konferenciáról és a genfi leszerelési értekezletről.

— A két konferencia — úgy mond — megmutatta, hogy az értekezletek módszere túléltte magát. A konzervatív álszenteskedők tömjénezik a demokrácia egyenlőségét, holott a négyhatalmi egyezmény azáltal, hogy 10 évre biztosítja a békét, módot nyújt Európának a szabadon lélegzésre.

— A „konferencia” szónak néhány évre el kell tenni a nemzetközi élet szótárából. Korrigálni kell a multak tévedéseit. Ha a kormányosok helyett hozzánemértők vezetnek a hajót, olyanok, akik még az iránytűt sem tud-

ják leolvasni — katasztrófa következik.

— A demokrácia szavakból áll. A világban a népeknek parancsolni kell. Jobb lett volna csak a világ legnagyobb hatalmait összehívni, akik nincsenek többen egy tucattal, de akik egy emberiség 75 százalékát képviselik.

A szatmári római katolikus püspöki Irsik-konviktus a következő évre is felvesz a szatmári állami román vagy a ref. magyar liceumba és az állami felső kereskedelmi-be iratkozó tanulókat. Papi pályára készülő szegény diákok kedvezményt kérhetnek. Tájékoztatót szívesen küld az igazgatóság. (Str. Mihail Eminescu No. 1.)

csülte, még pokrócot is juttatott neki.

Most aztán neki az útnak istenigazában! Csik Balázs dicsérete nőttön-nőtt a cimborák ajakán. Nagy ész! Hogy ezt így ki tudta találni! Nem kerül többé, mint a vonat s nem kell unalomból italba elegyedni. Még napvilág ott-hon lesznek Malomfalván.

Keresztúr városá előtt összetanokodtak: kissé meg fognak állani a piacon, a gyermekeknek cukrot, kiflit vesznek, az öregeknek dohányt. A tulajdonos úrnak nem volt ellenvetése, ő is benéz egyik üzletbe, ahol az autókalkatréseket árulják, kifizeti valami adósságát.

Ott álltak meg a Csillag-vendéglő előtt. A boltokat közel találták, mindenki hamar elvégezte a vásárlását. Indulhattak volna, de a tulajdonos úr csak nem érkezett az autózletből; úgy látszik, vitája támadt a fizetség körül.

Tanakodtak, emberkedtek: mégis csak úgy kívánja a becsület, hogy Csik Balázst a cimboraság egy pohár borral felköszöntse. Szép megegyezéssel bekövetkeztek a Csillagba s kikerítették az áldomásbort.

— Az Isten szerencsétlenül minden föltett szándékban, Balázs fiam! Tudod te, hogy kire-mire gondolok!... — köszöntött poharat Csóka Mózi.

Hiszen lehetne itt egymást tisztelni nap-hosszat, de közben a tulajdonos úr előkerült s meg-megnyomta odakünt a kutyája farkát.

Kiürítették poharaikat, fölkapaszkodtak a lócákra, az autó elindult. De most már nem mindenki tudott ám szépen ülni a helyén. Gece Daniék például felállottak, összeölekeztek,

énekelték s figurára verték össze bokájukat a rohanó gépen. Helyen-közön mindenki énekelt Benedek András kivéve, mert ő egy zökkenőnél megharapta a nyelvét s inkább köpködött és morgolódott magában. Vig menet volt, a népek faluhosszat csodájára szaladtak ki a kapukon. Örült népe vígasságának Csik Balázs: lám, milyen győzelemmel térnek meg azok, akik az ő kormánypalcája alá adták magukat. Látni fogják ezt csakhamar odahaza Malomfalván is!

Csakhamar? Várjunk egy kicsit! Mert mi történt a kobátfalvi kaptató tetején? Nyekk! A masina megállott! Fúj, berregett a motor, de a kerekek nem forogtak.

Hol van a baj? A tulajdonos bebújt a gép alá.

Viaszoló képpel tápázkodott fel.

— A csuklócsavarnál van a baj! — mondotta.

— Hát csak tessék gyorsan megigazítani! — izgult föl Balázs a fennakadáson. — Már nem vagyunk messze, lámpagyújtásra haza kell érkeznünk.

— Megigazítani? — mosolygott keserűen a tulajdonos. — Nem megy az olyan könnyen! Nem fakó szekér ez, hogy egy-két koppantással helyreüssük. Van-e kovácsműhely a közelben?

— Van a falu túlsó végén!

— Hát akkor rajta, taszítsuk vissza a gépet!

Csik Balázs fejével is rosszalta az indítványt.

— Már olyant nem cselekszünk, hátrafelé

A világ hősei

Willy Post húsz órával megjavította saját világhősi repülő-rekordját

Newyorkból jelentik: Willy Post amerikai repülő vasárnap, közép-európai időszámítás szerint hajnali 5 órakor megérkezett Newyorkba és simán leszállt Bennetfield repülőtéren, ahol mintegy 50 ezer főnyi tömeg várta. A rendőrség körülzárta a repülőteret, de még így is csak nehezen tudta megvédeni Post gépét a kíváncsi, lelkesedő közönség rohamaitól.

Willy Post, aki egész utját frissen, a fáradtság minden jele nélkül tette meg, — most teljesen kimerülve szállt ki gépéből. Az érkezést rádió közvetítette. Post csak nagyon halk hangon s csak ennyit tudott bemondani a mikrofonba:

— Rettenetesen fáradt vagyok!

Postot autón szállodába vitték, ahol azonnal mély álomba merült.

Hivatalos megállapítás szerint Willy Post 7 nap, 18 óra és 49 perc alatt tette meg útját Newyorktól—Newyorkig és ezzel 20 óra 2 perccel javította meg saját világhősi repülő-sének rekordját.

Lindbergh Grönlandban leszállt

Koppenhágából jelentik: A Lindbergh házaspár vasárnap este 7 óra 30 perckor simán leszállt a grönlandi Godthaab-ban.

Balbo hazaindulása

Newyorkból jelentik: Hivatalos közlés szerint az Azur-flotta Balbo vezetésével hétfőn, amerikai időszámítás szerint reggel 5 órakor indul vissza Európába. Végleges utirányát csak akkor állapítja meg, ha már Új-Fundlandba érkezett.

Piccard utrakész

Newyorkból jelentik: Jean Piccard sztratoszférarepülésére befejeződtek az előkészületek. Kedvező idő esetén indulás hétfő reggel.

Magyarok! Olvassátok és terjesszétek legelőször Erdélyi Lapok napot az Erdélyi Lapok.

falu, hogy magunk taszítottuk az autót a falu széléig.

— Ez a helyes beszéd! — ismerte el Csik Balázs. — Olyan csúfság lesz a taszításból, hogy az unokánk is megszenvedi. S ez csak az egyik fele. Mert a tulajdonos azt mondja, hogy neki nagy kára lesz abból, ha holnap délelőtt ott nem lehet a segesvári állomáson. Azt mondja, hogy Isten úgy segítse, be fog minket pörölni...

— Tyűh, még pör is! — rémüldöztek a gyengébbszívűek. — No, Balázs, most süss ki valami okosat!

— Már kisütöttem, de rajta legyen mindenki! — jelentette Balázs.

— Mit cselekedjünk?

— Az autót az éjszaka visszataszítjuk Kereszturra. Ott vannak alkatrészek, a tulajdonos úr kicserélheti a csuklóvasat s még idejében leszaladhat Segesvárra.

— Kereszturig... no, az elég keserves! — sóhajtott valaki.

— Mit óbégatsz? — förmedezett Csik Balázs. — Az a rongyos tizennyolc kilométer? Anak is fele lejtő, tehát menet fel is ülhetünk...

Szó sem esett több, Csik Balázs nagy esze most is legyőzte a tudatlanokat. Csakugyan... Sokkal job lesz az autót az éjszaka leple alatt eliktatni a faluból! A falu szájára bocsátani, hogy mi módon autóztak hazáig? Rettenetes szóhajítás lenne belőle!

A kovácsműhelyhez settenkedtek s nagy vigyázzal, hogy zajt ne üssenek, taszítani kezdték a szélütött teherautót Keresztúr városa felé.

ERZSÉBET KIRÁLYNÉ SZÁLLO

Budapest IV. Egyetem-utca 5. (A Belváros központjában).

60 éve a fővárosi és vidéki úri középosztály találkozóhelye, — 100 modern, kényelmes szoba. — Az Étterem és kávéházban cigányzene. — Az Erzsébet-pince a főváros legszebb sörözője. — Leszállított árak.

SZABÓ IMRE

tulajdonos.

Közzétették a német birodalmi konkordátumot

Ezeréves szembenállás ért véget az egyház és az állam között

(Berlin). Jelentették már, hogy milyen külsőségek közt ment végbe a Vatikán és a német birodalom közötti konkordátum jóváhagyó végleges aláírása. A német népállam és a világegyház közötti viszonyok rendezésének ezt a nagyjelentőségű okmányát az aláírás után nyomban közzé is tették. Berlinben a vezető hírlapok szintén teljes szöveggel hozták vasárnap a konkordátumot. A katolikusok főlapja, a Germania azt is bejelenti, hogy Schneider Egon münsteri egyetemi tanár tollából röpiratot is fog közreadni. A röpiratban részletes magyarázatot adnak a konkordátumról.

A közzététel alkalmából a birodalmi kormány külön méltató nyilatkozatot is adott ki a hivatalos lapban. Ez a hivatalos közlemény azt mondja, hogy a birodalmi konkordátum olyan történelmi mű, amely a német állam és a katolikus egyház között tulajdonképpen egy ezeréves szembenállásnak vet véget. A jövő alakulását is a béke jegyében rendezi. A kiegyenlítés szempontja az, hogy az egyház és állam egyenrangú tényezőkként a krisztusi elvek megvalósítására törekednek s így az egyház embereinek nincs külön biztosítékokra szükségük, hogy maguknak politikai befolyást biztosítsanak. Egyébként úgy az állam, mint az egyház befolyásának a köreit a konkordátum mindkét tényező részére kölcsönösen biztosítja, de egymást kölcsönösen korlátozza is.

A lelkészek és püspökök alkalmazása világi hatóságoktól független.

A konkordátum 34 cikkelyből áll és 14 cikkelypótlásból. A bajor, a porosz és a badeni korábban kötött konkordátumokat is fenn tartja, amennyiben olyan részletekre vonatkoznak, amelyekről az új birodalmi konkordátum nem intézkedik.

Maga a konkordátum az állam részéről biztosítja a katolikus egyház teljes szabadságát, előírja a Vatikán és a német birodalom közötti követküldési jogot. A püspökök pástori leveleire és rendeleteire az akadálytalan közlés szabadságát adja meg, valamint a hívőkkel való érintkezés egyéb módjait is szabaddá teszi. A lelkészeket tisztviselőkké minősíti, s mint ilyenek számára biztosítja az állam védelmét.

Az egyházmegyei és egyházközségi beosztásokat a konkordátum fenn tartja. Új egyháztartományok és püspökségek alakulására előírja a tárgyalási módokat. A püspöki szék betöltésére nézve, vagy más egyházi tisztviselők alkalmazása tekintetében a polgári községek

MI CHA ÉL? „Ki mérhető az Urhoz?”

HARSÁNYI LAJOS VERSEI

Ára füzve 60 lei és portó.

Kapható az Erdélyi Lapok könyvosztályánál.

nek, illetve államnak semmi közreműködése nem lehet. Mindössze annyi van kikötve, hogy a püspökök kinevezése előtt a pápai szék közli a kinevezendő egyén nevét az illetékes birodalmi helytartóval, s ekként megkérdi, vajjon általános politikai szempontból nincs-e kifogás. A püspökök az államfő előtt az állam javára is esküt tesznek.

Iskolaszabadság és a vallásoktatás. A hitvallásos iskolák egyenlőjogúak az államiakkal.

A katolikus vallásoktatást a konkordátum minden fokozatu iskolában biztosítja, a szakiskolákban is. A keresztény hit és erkölcs szellemét, a hazafias, az állampolgári és társadalmi kötelességek tudatának a kifejlesztésére is ki kell hangsúlyozni. Viszont egyéb iskolai tárgyakkban is a keresztény szellem jelentőségére és összefüggésére kell utalni.

Amely községben kellő számban vannak olyan katolikus hívek, akik vallásuk szerinti iskola alapítását kívánják, ezt a kívánalmat teljesíteni kell. Szerzetesek és vallásos rendek számára is biztosítva van az iskolalétesítés teljes szabadsága. Ezek az iskolák egyenlőjogúak az államiakkal, ha ez utóbbiak tantervi előírásait teljesítik.

A házasság egyházi és állami kezelése. Az egyesületi szabadság a katolikus egyház részére. — Lelkészek nem lehetnek pártok vezérei.

Későbbi körülményesebb rendezés fenn tartásával a konkordátum kötelezőnek írja elő, hogy a polgári házasságkötést az egyházi áldásnak kell megelőznie. Erről a hatóságoknak minden esetben meggyőződést kell szerezniük.

A tisztán vallási, művelődési és karitatív célú egyesületek a katolikus egyház keretében szabadok, s ezek működését az állam is védi. Más egyesületekre nézve, különösen társadalmi és munkavédelmi szervezkedések tekintetében szabály az, hogy az ilyen célú katolikus csoportosulásoknak a megfelelő állami központot el kell ismerniök s e központ szerveiként működhetnek.

A lelkészeknek és szerzeteseknek pártok tevékenységében résztvenniök nem lehet.

Az anyanyelv védelme a nem német katolikusok javára.

A német birodalmon belül lakó, de nem német népkisebbséghez tartozó katolikusok érdekében a konkordátum biztosítja az anyanyelv használatának a jogát. Az anyanyelv szabadságát az istentiszteletben, a vallásoktatásban s az egyháztársadalmi életben teszi erős kikötéssé. Még a konkordátum pótló szakaszában is külön érdekes kijelentés foglaltatik az anyanyelv jogára vonatkozóan. A Szentzsák ugyanis a német birodalom kívánatára, de a maga mindig követett elvei folytán is kijelenti, hogy minden eljövendő konkordátum-alkotásakor, más állammal szemben is ki fogja kötni az anyanyelv használatának a szabadságát.

Őszig teljesen kibontakozik a katolikus munkásmozgalom

Közyűlést tartott a Katolikus Munkásszövetség temesvári tagozata. Küldöttek gyűlése lesz augusztusban

Temesvár. Saját tud. A Katolikus Munkásszövetség közgyűlését megelőzően, amely augusztus 6-án lesz Temesváron, a szövetség központi — temesvári — tagozata tartotta meg most évi közgyűlését. Ez már a Katolikus Munkásotthon nagytermében ment végbe. Schweiger Béla dr. a szövetség elnöke nyitotta meg és vezette le a közgyűlést.

— **Dicsértessék a Jézus Krisztus** — ezek voltak az első szavak, amelyek a megnyitó alkalmával elhangzottak. Az elnök a jegyzőkönyv vezetésére Erhardt Ferencet, hitelesítésére Gál György és Kormányos Antal munkásokat bízta meg, mire Paule Lajos magyar és Arnold Gáspár német nyelven terjesztették elő az évi jelentést.

A burgonyától a frakkig és az éjjeli szekrényig.

A jelentés tulajdonképpen csak félévi jelentés, mivel a temesvári tagozat decemberben rendkívüli közgyűlést tartott. Nyugodtan és lelkiismeretesen meg kell állapítanunk, — így szólnak a jelentés bevezető sorai, — hogy a szinte kimondhatatlan nehézségek ellenére a tagozat működése a haladás és a munkásság érdekében kifejtett ernyedetlen munka jegyében folyt le. A temesvári tagozat jelenleg 3213 tagot számlál, ami megint haladást jelent. A nagy munkanélküliségre való tekintettel a munkanélküliek nyomorának enyhítésére és a munkaközvetítésre kellett nagy súlyt helyezni. Az elmúlt félév alatt 744 munkástestvért jutattak munkához. Természetbeni segély 133.045 lei, ruhák 46.911 lei, butorok 28.500 lei értékben kerültek kiosztásra, azonkívül 111.069 lei készpénzsegély, munkanélküli asztalosoknak 34.690, kölcsönök közel ötezer lei: a munkanélküli segélyezés végösszege ötszázötvennégyezer lei. Sokatmondó számok ezek, de frappáns adatokat találni a részletezésben is: 5735 kiló burgonya, 3758 kiló liszt, 2931 kiló hagyma, 4 kiló fokhagyma, 7953 kiló kukorica, 1370 kiló bab... és így tovább. Abban a részletezésben mindenféle élelmiszer van felsorolva. Hüvelyesek, húsnemű, szalonna, zsír, káposzta, tojás, paradicsom, zöldség, aszaltgyümölcs, még tea is, meg gyümölcsíz. Azután harmincezer kiló tűzifa és ráadásul majd egy mázsa szappan. S a hosszú, érdekes lista, amely a krumpplival kezdődik, a második fejezetben a kiosztott ruhaneműt, ágyneműt, butort, edényt sorolja fel. Kétszázötvenhat családnak jutott belőle.

A kuncztelepi inszések gyermekei számára épülő otthonra eddig 226 ezer lejt költött a tagozat. 85 tagot ingyenes orvosi segélyben, huszat ingyenes jogisegélyben részesített.

A beszámoló kiterjeszkedik az egyéb működésre is, a műkedvelői csoportra, a sakkörre, ping-pong-körre, a legutóbb megalakult nyomdaipari szakcsoportra, amely ötvenhat tagot számlál, végül a januárban lefolyt városi választásokra, amely alkalmával a katolikus munkások két taggal kerültek be a városi tanácsba. Városi tanácsstagjaink — így szól a je-

lentés — abba a kedvező, de egyben roppant terhes, felelősségteljes helyzetbe kerültek, hogy a temesvári városi tanácsban egyedül képviselik a munkásságot. Így is kezdettől fogva teljes céltudatossággal a munkaalkalmak teremtése, a munkásosztály, a kisember, a szegényember érdekeiért minden egyes alkalommal sikrasszálltak és latbavetik magukat. Kis számuk ellenére is, meg kell állapítani, a munkásság szempontjából kedvező atmoszférát, közhangulatot tudtak teremteni s így az idő rövidsége ellenére is programjuk számos vonatkozásban realizálódott vagy kedvező uton halad a realizálódás felé.

Ott Adél a pénztári, Makra Sándor és Lőcsy Sándor az ellenőri jelentést terjesztették elő.

Mindazok, akik Krisztus vallásával tartanak...

A felmentvény megadása után a választásokat ejtették meg. A tagozat elnökéül Rajka Géza dr-t választották meg újra, alelnök Arnold Gáspár, egyházi tanácsadó Schicht Ádám, titkár Giesser Ágoston, irodavezető-pénztáros Paule Lajos, sajtóügyek vezetője Schiff Béla, szervező ellenőr P. Kassovitz László, pártoló tagsági ügyek vezetője Waschek Valéria, könyvelő Ott Adél. A választmányba a központi vezetőség tagjai: Schweiger Béla dr., Rajka Géza dr., P. László, Schiff Béla, azután a fapari szakcsoport részéről Kerbel Rezső és Brandalek Nándor, a nyomdaipari szakcsoport részéről Giesser Ágost, Wegesser József, Csendes Jenő kerültek, valamint a reorganizálás alatt levő szakszervezetek delegáltjai. A tagozat ötvenkét küldöttet is választott az augusztusi szövetségi közgyűlésre.

Rajka Géza dr tagozati elnök köszöntö meg az új tisztikar nevében az abba helyezett bizalmat és kitért magára a mozgalomra is.

Egy derék ember jubileumára.

Arnold alelnök szavai után Schiff Béla egy derék emberre hívta fel a közgyűlés figyelmét. Delbl Fülöp, aki most működik éppen negyven esztendőre a katolikus mozgalomban, aki annakidején annyit tevékenykedett a katolikus legényegyletben s amikor megalakult a Katolikus Munkássegylet, annak megalapozásában is résztvett, sőt első főtitkára volt. Pedig mester — de nem munkaadó: kár, mert példaadó munkaadó volna. A közgyűlés forró ünneplésben részesítette Delbl Fülöpöt, aki lelkes szavakban válaszolt. Minden katolikus munkásnak — mondotta — ebben az egyesületben van a helye. Gondoljon a jövőre is, a jövő generációjára. A jövő nagy erőpróbáját a romboló és az építő elemek fogják megvívni.

Serdülő ifjú, akinek rövid a kabátujja...

A katolikus munkásmozgalom lelkes vezére, P. László emelkedett ezután szólásra. Hatavaly megállapítottuk — mondotta, hogy mozgalmunk kinőtt a gyermekcipőkből, úgy az ma: serdülő ifjú. Akin azonban a ruha a régi maradt. Nem nőtt vele sem a nadrágja, sem a kabátujja. S az apa szegény. De van hál' Istennek protektora: Szent József, a munka s a munkások védőszentje. És mondhatom, sokszor, a legnagyobb bajban látom, hogy segít s látom egyúttal, hogy Isten akarata, áldása van a mi mozgalmunkon... A vezetőség megígéri, hogy teljes erejével, lankadatlan dolgozik, mint eddig s őszre az ifjú hosszú nadrágban lesz: kialakult, erőteljes ifjú! Az Isten áldja meg a katolikus munkásságot!

P. László indítványára a közgyűlés kimondta, hogy táviratilag üdvözli Pacha Ágost dr megyéspüspököt, aki külföldön éri meg negyvenéves papi jubileumát s akiben nagy pártfogóját tiszteli a munkásság. Köszönetet szavaztak még Ecker József építésznek és So-

Athenaeum-kiadás.

Kapható: az «Erdélyi Lapok» könyvostályánál.

PAPINI:

Krisztus története

Propaganda kiadás. 572 oldal. :: Egészvászonkötés. Ára: 90 lei és portó.

magyi Károly szállótulajdonosnak, akik a kuncztelepek számára a butorokat adományozták; az orvosoknak, akik a szegény munkanélkülieket ingyen kezelik, az Irgalmasrendűek Kórháznak, amely számos munkást ingyenesen vett fel és végül Wegenstein orgonagyárosnak, akinek eddigi gyári helyiségében talált a munkásotthon elhelyezést s aki a legnagyobb megértéssel támogatja a mozgalmat.

Emelkedett, ünnepi hangulatban fejeződött be a közgyűlés, amely után a kisodai tagozat műkedvelői kitűnő előadást rendeztek otthonavató ünnepség keretében.

SZÍNHÁZ

Dayka Margit Nagyváradon

Telt házak és lelkes közönség előtt lépett fel Dayka Margit háromszor egymásután a nagyváradon színházban. Legkedvesebb szerepeit: *Két lány az utcán*, *Egy kis senki* és *Jó házból való urilány* című darabokat választotta, amelyekben üde és kedves egyénisége a legragyogóbb változatokban nyilatkozott meg. A közönség a szinte elviselhetetlen hőség ellenére is zsufozásig megtöltötte a színházat és ugyancsak nem fukarkodott a nyíltszíni tapsokkal. Dayka Margit pesti vonatkozásban, a felkapott színésznők között is az első sorban van. Megjelenése rendkívül bájos, organuma behellegzően kellemes, alakításai kezdve a maltert hordó kis parásztánytól a vezérigazgató selyemben nevelt előkelő kislányáig, mindig teljes egészét adnak. Lélektanilag megalapozott minden mozdulata, indulatkitörése és mégis annyi eredetiség és egyéni báj nyilvánul meg minden jelenetében.

A közönség lelkes ünneplésében benne volt az a büszkeség is, hogy mint igen sok más nagynevű író és művész, úgy Dayka Margit is Nagyváradról indult el pályáján. A hallgatóság lelkesedéséből kiemendült az az őszinte öröm, hogy Dayka Margitot művészetének kiteljesedett virágzásában láthatta viszont és ünneplhette.

Dayka Margit sikereihez nagyban hozzájárult a kitűnő együttes is, amelynek minden egyes tagja kifogástalanul jól játszott. Partnere Kovács György csinos megjelenésével, kellemes és őszinte beszédhangjával igen jól illeszkedett Dayka Margit játékához. A többiek márkás nevét már jól ismerjük: Tóth Elek, Fekete Mihály, Pogány Janka, Tóth Ilus, Hetényi Elemér tűzpróbás művészek, akik mind a három előadáson elsőrendűen játszottak. Madasné, Kornai Sándor, Tompos József, Somogyi Lili és Somogyi Béla kisebb szerepeikkel nagyban emelték az előadások általános sikerét. (Cs.)

Heti műsor:

Szatmár:

Kedden, 25-én este 9 órakor: *Egy kis senki*. Vigjáték. Dayka Margit, a budapesti Vigszínház művésznőjének és a clujai Magyar Színház prózai együttesének vendégfelleléte. (Fekete Mihály, Tóth Elek).

Szerdán, 26-án este 9 órakor: *Két lány az utcán*. Vigjáték. Dayka Margit, Fekete Mihály, Hetényi, Tóth Elek főszereplésével.

Máramarossziget:

Kedden: *A kaméllás hölgy*, dráma. Gál Piri jutalomjátéka. Horváth László vendégfelleléte. Szerdán: *Cirkuszhercegnő*, operett. Zelina József jutalomjátéka.

Csütörtökön: *Peer Gynt*, dráma. Forgács Ferenc vendégfelleléte.

Keresztény műveltség könyvtára:

BANGHA: *A jezsuita rend és ellenségei*. Füzve 70, kötve — 120 lei
MÜLLER: *A római index*. Füzve 60, kötve — 95 lei
P. OLASZ S. J.: *Világproblémák*. Füzve 45, kötve — 70 lei
VECSEY: *A legújabb kor egyháztörténete*. Füzve 90, kötve — 150 lei
BANGHA: *Jellemrajzok a kath. egyház életéből*. Füzve 90, kötve 150 lei

„Erdélyi Lapok” könyvostálya.

HIREK

Központi szerkesztőség:
Oradea—Nagyvárad, Str. Regele Carol II. 5
Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **Perédi György**

Kolozsvári szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Cluj, Piața Unirii 13. — Telefon 802.

Göndöcs Benedek születése

1824
július
24

Nagyváradon született Göndöcs Benedek, ez a kiváló képzettségű apát-plébános, aki az áróák ügyeinek lelkes felkarolása mellett a gazdasági iradalommal korát megelőző felkészültséggel foglalkozott. Az ő tevékeny munkálkodására létesítettek Békésgyulán a hetvenes évek elején százezer forint költséggel áróaházat és ugyancsak a hetvenes évek elején lett Gyula plébánosa is. Göndöcs Benedek nagyszellemű férfi volt, igen sok népszerű munkát írt és a gazdasági élet különösképp érdekelte. Kivált a méhészetnek, a selyemtenyésztésnek és a dohánytermelésnek volt lelkes híve s az ő kezdeményezésére indult meg országszerte a méhtenyésztés és az országos méhészeti egyesületek megalakulása. 1881-től 1887-ig mint országgyűlési képviselő is működött és ekkor is az ország gazdasági fejlesztéséért dolgozott. Az ő kezdeményezésére alakult meg a békésmegyei régészeti és közművelődési egyesület is és ennek társadalomnevelő fejlődése a Göndöcs érdeme. Igen szép jövedelmét jótékony célra adta s ő maga puritán egyszerűségben élt. 1894 januárjában halt meg, eredményekben gazdag, ritka szép élet után.

Időjárás. A budapesti Meteorológiai Intézet jelentése szerint zivataros, szeles idő várható, de a hőmérséklet nem változik meg lényegesen.

PRIMICIA. Hétévi római tanulmányai után Kisjenőre érkezett dr. Boros Béla, Temesvár-egyházmegyei újművész, aki vasárnap nagy ünnepek között tartotta első szentmiséjét, amelyen résztvettek nemcsak a kisjenői lakosok vallás- és nemzeti különbség nélkül, hanem a környező falvakból a hívek is, plébánosai vezetésével. A manuactori tisztet dr. Faragó János temesvári teológiai tanár töltötte be. Az ünnepi szónok Szebig Frigyes pápai kamarás, lippai plébános volt. A szentmisén dr. Elszner József szentszéki tanácsos, jánosföldi plébános, dr. Kinitz Géza pankotai, Balázs Mózes székudvari, Vial Ferenc simándi, Takács Vince gyulavarsándi, Mayer Vince szapáriligetű plébánosok és Eisele József temesvári hittanár segítettek. A felejtéttelen ünnepség nagyszerű rendezéséért a dícséret Takács János kisjenői plébánost és Vály Elemér templomgondnokot illeti.

Piccard fölszállását megakadályozta a zivatar. Newyorkból hétfőn délben jelentik: Piccard professzor sztratoszférra repülését, amely hétfőn reggelre volt tervezve, a zivataros idő miatt keddre halasztotta.

Letartóztatták és aztán kiengedték Lindner Ármint temesvári bankigazgatót. Kolozsvár. Saját tud. Szombaton déli 12 órakor letartóztatták Kolozsváron Lindner Ármint temesvári bankigazgatót. Lindner Ármint közismert személy volt, Temesváron, városi tanácsos és a Városi Takarékpénztárnak, amely később fusionált a Timişiana bankkal, vezérigazgatója. Ismeretes a Timişiana botrányos bukása, amikor is csalárd bukás címén vádat emeltek ellene. Lindner Ármint igazgató akkor külföldre menekült. A bank bukása után, amikor mindenki tönkrement, aki odahelyezte el a pénzét, Lindnernek továbbra is óriási vagyona és több emeletes palotája volt Temesváron. A hatóságok akkor közözléssel bojkottáltak ki ellene. Ez év tavaszán önként jelentkezett az ügyészségen. A Semmitőszék Lindner ügyét a kolozsvári törvényszékhez utalta, ahol a vizsgálóbíró szombaton reggeltől délig tartó kihallgatása után letartóztatta. Lindner fellebbezett és a vádtanács arra hívatkozva, hogy nagy vagyona van az országban, tehát szökése kizárt dolog, hétfőn reggel hadilábra helyezte.

Egy derék pékmester tragikus halála
Kolozsvár. Saját tud. Vasárnap hajnalban dézsmautcai lakásán Müller János 55 éves köztisztviselő álló pékmester borotvával átvágta balkarján az ereket. Három év előtt jött Brassóból Kolozsvárra és a brassói sóskiflivel, mint ujdonsággal akarta műhelyét híressé tenni. A konkurenciával azonban nem állhatta a versenyt és szombaton este 18 és 14 éves leányainak azt panasolta, hogy nem bírja tovább az életet. Reggel halva találták ágyában.

A tótok zavarják Csehszlovákia vizeit. Belgrádból jelentik: A Politika című lap értesítése szerint Jehlicskának, a nemrégiben megalakult tót nemzeti tanács egyik vezető tagjának sikerült Genfben a Népszövetség titkárnál: Pilotnél kihallgatást kérni és az újságírók között a tót nemzeti tanács megalakulásáról szóló kommunikéket osztogatni. A kommunikékben az áll, hogy a tótok el akarnak szakadni Csehszlovákiától és visszacsatlakozni Magyarországhoz. A csehszlovák követ távollétében Fotics Jugo delegátus tiltakozott a Népszövetség titkárságánál az ellen, hogy fogadjanak olyan delegációt, amely nyíltan tör egyik tagállam integritása ellen és a Népszövetség szellemével ellenkező röpiratokat terjeszt.

Megbukott az angol zsidók németellenes bojkottja. Londonból jelentik: Az angliai zsidók németellenes bojkottmozgalma megbukott. Vasárnap este ugyanis az angol zsidók központi bizottsága 110 szavazattal 27 ellenében úgy határozott, hogy nem hagyja jóvá a radikális csoport határozatát, amely általános zsidóbojkottot hirdet Németország ellen. Megállapítja a központi bizottság, hogy a bojkott csak egyéni dolog.

Nyolemázsa az átlagtermés Bihar megyében. Bihar megyében, eltekintve a hegyvidéktől, ahol a gabona és gyümölcsérés is heteket késik, már javában tart az aratás. A mezőgazdasági kamara megállapítása szerint a megye gabonatermése, a kedvezőtlen és veszedelmes időjárás ellenére is beérett idejében s a termés általában jó. Egy bevetett hold átlag 8 mázsát ad, de természetesen van olyan bevetett föld is, amelynek holdján 15 mázsa búza termett. Ismeretes, hogy a terményárak nivótartása érdekében a kormány elhatározta, hogy ezidén nagyobb mennyiségű búzát vásárol össze. Bihar megye mezőgazdasági kamarája most táviratilag kérte a földművelésügyi minisztert, hogy tekintettel a gazdák általánosan rossz helyzetére, a gabonavásárlást ejtsék meg minél előbb, mert a megszorult helyzetben a gazdák ellenkező esetben nem bírnák bevárni a kormányakciót és kénytelenek lesznek áron alul eladni termésüket s akkor már a legnagyobb igyekezettel sem lehet feltartóztatni a katasztrófális áresést. Nagyváradon egyébként hétfőn (jul. 24-én) így alakultak az árak künn a gabonapiacra: Búza (új) 400, rozs (új) 200—230, (Rozsban semmi kereslet nem mutatkozott). Tengeri (tavalyi) 190—200, árpa (új) 125—135, zab (tavalyi) 210—220.

Büntetőeljárás a galaci hitközség ellen. Bukarest. Saját tud. A galaci ügyészség büntetőeljárást indított a galaci zsidó hitközség ellen. A hitközség elszámolásában ugyanis súlyos hibáknak jöttek nyomára és számos beidézés történt. A vizsgálat, amit tulajdonképpen kedden kezdenek meg, nagy feltűnést keltett.

A péksegédek sztrájkba léptek Craiovában. Bukarest. Saját tud. A craiovai péksegédek a vasárnapi munkaszünet miatt vasárnap délután tüntetést rendeztek Craiova utcáin. A nagyszámu péklegénynek sikerült átörni a rendőrkordont s így a tüntetőfelvonulást nem tudták megakadályozni. A péksegédek hétfőn nem állottak munkába, úgy hogy ma csak a pékmesterek dolgoznak.

Zürichi zárlat. Párizs 20.24, London 17.32, Newyork 369, Brüsszel 72.27 fél, Milánó 27.30, Madrid 43.25, Amszterdam 208 háromnegyed, Berlin 123.35, Bécs hivatalos 72.86, magánforgalomban 57.15, Prága 15.32, Belgrád 700, Bukarest 308.

TANQUEREY—CZUMBEL

A TÖKÉLETES ÉLET ASZKÉTIKA ES MISZTIKA

Ára egészvászonkötésben
200 Lei.

Kapható az „Erdélyi Lapok”
könyvosztályánál.

Halálozás. Udvari Ferenc nyugalmazott főmozdonyvezető 81 éves korában Nagykárolyban elhunyt. Vasárnap temették nagy részvét mellett.

Lezuhant az állványról. Nagykároly. Saját tud. Petruscska Sándor 33 éves csomaközi szobafestő a reszegei pályaudvaron dolgozott. A magas állványon megcsuszott és a földre zuhant. Súlyos háterinc sérüléssel, a legközelebbi vonattal a szatmári kórházba szállították.

AZ ÁLLAST KERESŐ MUNKÁSOK FIGYELMÉBE. A belügyminiszter utasította a hatóságokat, hogy figyelmeztessék a munkásokat, hogy az ország különböző részeibe ne menjenek addig munkára, amíg megkötött szerződések birtokában nincsenek, mivel ellenesetben koldulásnak és kóborlásnak teszik ki magukat. A járási hatóságok tartoznak ellenőrizni esetről-esetre, hogy a kötött szerződések ne legyenek kijátszva a különböző munkaadók által, hogy ilyen módon bármilyen kellemtelenségek eleje vételessék.

Huszezer kiló amerikai dohányt vásárolt Románia. Temesvár. Saját tud. Mardan Dioniz, a temesvári dohánygyár igazgatója egy bizottsággal Hollandiában járt. A bizottságban résztvett a román autonom monopóliumigazgatója is. A monopoligazgató Hollandiában huszezer kiló szumatrai, havannai, braziliai, kubai és jávai dohányt vásárolt. Az új áru lehetővé teszi, hogy két újfajta cigarettát hozzanak forgalomba: luxus-cigarettát.

Ezerszámra tartóztatják le Oroszországban az éhségzsendülőket. Bukarestből jelentik: Oroszországból érkező jelentések szerint az éhínség szerte az országban leirhatalan arányú. Még Ukrajnában, a régi Oroszország éléstárában is, napirenden vannak a zendülések az éhezőlakosság körében. A cseka ezerszámra tartóztatja le az elkeseredett embereket, akiket óriási táborokba internálnak. Azok a szökevények, akiknek sikerült megszökniök az internálótáborokból és átjutottak a román határon, borzalmas képet festenek szenvedéseikről, amíg Bessarabiába jutottak. Elmondják, hogy az orosz fogolytáborokban és börtönökben ájultra korbácsolják a foglyokat, akiknek térdénállva kell beismerniök, hogy a bolsevizmus a világ megváltása. Naponta egész sereg szerencsétlen pusztul el az embertelen kínzások következtében; ezeket egyszerűen az árokba dobják és elföldelik.

A Nagyvárad Arutőzsde hétfől zárta. Legutóbbi tőzsdei jelentésünkkel kapcsolatban már jelentettük, hogy a gabonárak stabilizálódása még mindig nem mondható tökéletesnek s hogy ez a tény magyarázatát Nagyvárad speciális viszonyaiban, főként a kínálat és kereslet diszharmonijában — így is mondhatnók: esetlegességeiben — találja. A tőzsde július 24-iki zárata általában már az árszilárdulás jeleit mutatja. A rozs azonban még mindig nagy kilengésekkel szerez meglepetést. Most erősen lefelé tendál az ára. Az esés a múlt hét csütörtöke óta is szembeszökő. A tőzsdei jegyzések különben a következők: új buza szokványminőségű, azonnali szállításra 420, árpa 150, rozs 250, tengeri 210, zab 230, korpa 100 lei per 100 kgr. ab Nagyvárad

Tizenöt éves találkozó. A nagyváradi Immaculata intézetben 1918-ban negyedik polgárit végzett növendékek 15 éves találkozójukat augusztus 20-án tartják Nagyváradon a Szent Vince zárdában. Reggel félkilenckor szentmise és közös szentáldozás. Szeretettel meghív és elvár mindenkit a Rendezőség.

A marosvásárhelyi munkásbiztosító pénztár új vezetősége. Marosvásárhely. Saját tud. A marosvásárhelyi munkás-betegsegélypénztár kerületi igazgatótanácsa választás útján a következőképpen alakul meg. Elnök: *Vlasva György* lakatos, alelnök: *Mészáros Sándor* asztalos. Bukarestbe delegált igazgatótanácsosok: *Sipos Marcell*, *Páska Tódor*, *Tárkányi Gusztáv*, *Muresán János*. A büntető-bíróság tagjai lettek: dr. *Lakatos Sándor*, *Rittmann Mayer* és 2 póttag. A felügyelőbizottság elnöke *Berfia Lázár* tanár lett. Az ujonnan alakult igazgatótanács letette az esküt és átvette *Oresteianu* betegsegélypénztári igazgatótól a vezetést. Az igazgatótanács első dolga lesz megvizsgálni a napokban elbocsátott 22 tisztviselő ügyét és sérelmüket a lehetőség határain belül orvosolni.

Kétemeletes szálloda lesz az új óriás Zeppelin. A friedrichshafeni Zeppelin művek telepén pénteken nagy ünnepséggel ülték meg azt a nagy eseményt, hogy az épülőfélben levő új óriási-zeppelin félig elkészült. 1932 február 19-én kezdték meg az „L. Z. 129” jelzésű új Zeppelin építését és az új léghajónak jövő tavaszra kell elkészülnie. Az „L. Z. 129” majdnem kétszer olyan nagy lesz, mint a „Graf Zeppelin” s burkolatának köbtartalma 200.000 köbméter lesz, szemben a „Graf Zeppelin” 105.000 köbméterével. Az új léghajó-óriás hossza 248, legnagyobb átmérője pedig 41 méter. A pénteki ünnepséget megelőzően fejezték be a tulajdonképpeni hajótest építését. Ez a hajótest olyan, mint egy kétemeletes szálloda. Egyedül padlófelülete 500.000 négyzetméter. A földszinten a tisztek és legénység helyiségei vannak, az első emeleten a konyha, uszoda és a hálótermek egyrésze, míg a másik emeleten az étterem, a dohányzó, az olvasószoba és 26 egy- és kétágyas fülke. A földszinti részen helyezték el az áruraktárt is, amely olyan nagy, hogy még zongorát, autómobilokat, sőt repülőgépeket is be lehet rakározni. Az építési munka most következő második évében a gáztartályokat és a gépezetet szerelik fel. Az új óriás-zeppelint nem hidrogéngázzal töltik meg, mint eddig, hanem héliummal. Motorjait a Diesel-gyár szállítja.

Országos kasszafurókat fogtak Nagyváradon. Az utóbbi hetekben napirenden voltak Nagyváradon a templomfosztogatások. Betörték a váradolvasi református templomba, megkísérelték felfeszíteni a székesegyházat, s egymást követő napokon betörték a luteránus és zsidó templomba is. A rendőrség bünyűi osztálya szorgalmasan nyomozott a vakmerő templomrablók után s teljesen a véletlen mulat, hogy szombaton sikerült elfogni őket. Két veszedelmes, elegáns szelthámos, *Rob János* és *Hochmann Virgil* személyében. Egyelőre azt vallják, hogy Petroszényből jöttek Nagyváradra. Bőrüdjükben a legmodernebb kasszafuró eszközök, hegesztőgép, feszítővasak, álkulcsok, villanylámpák, elemek és egyéb betörőszerszámok heverték. Rövid vallatás után a két betörő beismerte a templomfosztogatásokat és azt is, hogy Nagyváradon és Nagyszalontán akartak kasszafurásokat elkövetni. A nyomozást olyan irányban is kiterjesztették, hogy a betörőknek nicsen-e közük az évekkel ezelőtt Nagyváradon és más helyeken elkövetett kasszafurásokhoz, amelyeknek tetteseit a mai napig sem sikerült elfognia a rendőrségnek.

Világkikötővé alakítják át Moszkvát. A „Munka és Védelem Tanácsa” elhatározta, hogy Szovjet-Oroszország fővárosát világkikötővé építi át. Evégett két csatornát építenek, amelyek összekötik a Nevát a Volgával. Ezáltal Moszkva közvetlen összeköttetésbe jut a Balti- és Kaspi-tengerrel. A nagyszabású munkálatokat részben a GPU politikai foglyai végzik. Az építkezésre kétszázmillió rubel hitelt szavazták meg.

Bátor életmentők. Nagyváradon a második körösgát örvénylő vizének csaknem ismét halálos áldozata volt vasárnap délután. *Szilágyi Flóra* 21 éves munkásleányt furdözés közben magával sodorta a Körös s víz alá merítette a veszedelmes örvény. A közelben levő furdözőkön hatalmas izgalom vett erőt, de két elszánt, bátor fiatalembernek: *Kovács József* lakatosnak és *Szabó Péter* diáknak idegfeszítő percek mulva, végsőkig feszített erővel sikerült a leányt kimenteni. A bátor életmentőket lelkesen ünnepték a furdözők százai. Az allett munkásleányt, akiért három ízben kellett a fiatalbereknek víz alá bukniok, hogy ráakadjanak, a mentők kórházba szállították és az orvosok térítették eszméletre.

Vaddisznónak nézte vadászlársát és lelőtte. Budapestről jelentik: *Leininger József* aknás vadászni indult a vértestolnai erdőbe. Megkérte az ottani vadászlársaság vezetőjét, *Goldschmid Antal* tatabányai kisbirtokost, hogy menjen vele disznólesre, mert ő kezdő vadász. *Goldschmid* el is kísérte *Leininger*ert. Este értek ki az erdőbe és elbujtak a leshelyen. Ugyanebben az időben indult vadászatra *Schander János* tatabányai kisbirtokos is. Éjfél tájban *Leininger* kimászott a leshelyről és lassan előre ment. A szemben levő bokorban huzódott meg *Schander*, aki vaddisznónak nézte az aknászt és kétszer rálőtt. A golyók *Leininger* lábába furódtak. A szerencsétlen ember jajgatva esett össze. Bevitték a tatabányai kórházba, ahol *Leininger* jobb lábát amputálták, mert vérmérgezést kapott. *Leininger* állapota a nagy vérvesztés miatt reménytelen.

Elfogták a váradi dolgozók blokkjának szökésben levő titkárát. Oravicán tartóztatták *Czellér Lajost*, a váradi dolgozók blokkjának titkárát, városi tanácsost, aki még az ősszel, amikor a baloldali munkásság vezetőit internálták, elűnt Nagyváradról. *Czellér* azóta köröztek s az hitték átszökött a magyar határon. Most megtudták, hogy családjánál tartózkodik szökése óta s az ottani csendőrséggel letartóztatták s *Kolozsvárra* szállították.

Mozi — amely senkinek sem kell. Nagykároly. Saját tud. A nagykárolyi színházi mozgó bérletére a napokban volt kitűzve a tizedik árlejtés, amely mint az eddigiek, eredménytelen volt. A bérletre egyetlen ajánlattevő sem akadt. A város vezetősége most házikezelésbe szándékszik venni a mozit, s az errevonatkozó terveken már dolgoznak is.

ÚJ SZENTIRÁS KIADÁSOK

Most jelent meg!

Oszövetség II. kötet

Hosszabb, jegyzetes kiadás, 1090 oldal. Tartalma: *Krónikák I-II.*; *Ezdrás I-II.*; *Tóbiás*; *Judit*; *Eszter*; *Jób*; *Zsoltárok*; *Példabeszédek*; *Prédikátor*; *Enekek éneke*; *Bölcsesség*; *Jézus, Sirák fia könyve*. Egészvásznonkötés . . . . . 250 lei.

Eddig ugyanebből a kiadásból megjelent:

Oszövetség I. kötet.

Tartalma: *Mózes öt könyve*, *József, a Bírák, Rúth és a királyok négy könyve*. Egészvásznonkötés 250 lei.

Ujszövetség. I. kötet. Tartalma: *A négy evangélium és az apostolok cselekedetei*. Vásznonkötésben . . . . . 160 lei. II. kötet. Tartalma: *Az apostolok levelei és a jelenések könyve*. Vásznonkötésben . . . . . 140 lei.

„Erdélyi Lapok” könyvosztálya.

A nagy magyar apologetika:

BANGHA: *Nagy kérdések után.* Füzve 30, kötve — — — 70 lei
BANGHA: *Istenhit és Istenagadás.* Füzve 80, kötve — — — 120 lei
BANGHA: *Jézus istenségének bizonyítékai.* Füzve 80, kötve — 120 lei
BANGHA: *A katolikus egyház isteni eredete.* Füzve 80, kötve — 120 lei

Erdélyi Lapok könyvosztálya.

Egy tönkrement fakereskedő tragédiája. Marosvásárhelyen évekkel ezelőtt virágzó favállalata volt *Deblinger Mór* kereskedőnek, de az utóbbi években teljesen tönkrement, faüzletét bezárta. Ott-honhagyta hattagú családját és elment Csikmegyébe, Tölgyesre és fakitermelést vállalt. Az erőteljes 46 éves fakereskedő, maga is beállott munkásai közé és velük együtt döntötte az erdőn a hatalmas fenyőket reggeltől estig. Pénteken az egyik fa döntés közben rázuhant s a szerencsétlen embert agyonsújtotta.

Hatalmas területű szárazföldet hódítanak el Németországban az Északi tengertől. Berlinből jelentik: A kötelező munkaszolgálat keretében gigantikus tervet szándékszanak megvalósítani Németországban. Hatalmas területű szárazföldet óhajtanak elhódítani az Északi-tengertől és általában át karják alakítani az Északi-tenger egész partvidékét Jütlandtól kezdve az Ems torkolatáig. Az új Északfriz partvidék a mai Sylt nyugati partjáig húzódik és délkeleti vonala pedig Keletfrizországig nyomulna előre. Ennek folytán a keleti friz vidéken levő kis szigetek eltűnének, úgy hogy az Északi-tenger partvidéke egészen megváltozna. A nagyszabású terv rendkívüli jelentőségű Északnyugat-Németországra nézve és annak következményei, valamint hatása egyelőre beláthatatlan. Az említett szárazföld elhódítása hatalmas mértékben enyhítené a munkanélküliséget és maga az óriási közmunka százszázalékosan produktív lenne, mert az új földterület szerzésével olyan értékek birtokába jutnának Németországban, amely több generációra kihatóna. Nem is olyan régen *Wilhelmshaven* közelében ugyancsak nagy földterületet tettek művelésre alkalmassá, amely annakidején mindenütt nagy feltűnést keltett. Ezt a munkát főleg emberi munkaerővel végezték és a területet nem a tengertől hódították el, mintahogy azt most tervbevétték, hanem vízenyős, használhatatlan földet töltöttek fel és tettek termékenyvé. A mostani földelhódítást technikai uton akarják véghezvinni. Hatalmas föld- és betongátakat építenek be majd az Északi-tengerbe és az azok által körülhatárolt részt kiszáritják és így hódítják el a termőföldet a tengertől. A nagyszabású munka különben bizonyos mértékben hasonlít a *Zuidersee* kiszáritásához.

Szerkesztői üzenetek

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

Takács János (Kisjenő). Internátussal egybekötött magyarnyelvű tanítóképző Kézdi vásárhelyen van. Németnyelvű tanítóképző internátussal összekötve Temesváron (Bánátia épületben) van, mind a kettő nyilvánossági joggal bír. Tanárképző internátussal egybekötve tudomásunk szerint az egész országban nincsen.

A kiadóhivatal üzenetei

Dr. Hemmen János. Kívánságára igazoljuk, hogy előfizetése folyó év július 31-ig nyert rendezést.

K. K. I. Köszönettel igazoljuk a 2000 lei érkeztét, amelyet b. könyvszámlája javára írtunk.

1914 július 25:

Az osztrák—magyar követ elhagyja Belgrádot — kitör a világháború

A világtörténelem legszörnyűbb eseménye, a világháború jubilál. Ide s tova húsz esztendeje, hogy 1914 június 28-án Szerajevóban eldőrdült Princip Gavrila revolvere és kioltotta Ferenc Ferdinánd trónörökös és Hohenberg Zsófia életét. A lavinát megindító revolveres merénylet után szinte villámgyorsan követték egymást az események. A szerajevói merénylet izzó világmoszférában történt.

Már 1914 május 4-én próbamozgósítás volt Oroszországban, 8-án pedig osztrákellenes tüntetések zajlottak le Olaszország nagyobb városaiban. 23-án az albán fölkelők Durazzó ellen vonultak. Vilmos fejedelem és családja olasz hadihajóra menekült. Június 1-én az albán miniszterelnök segítséget kért az osztrák kormánytól. Június 4-én döntő tanácskozások folytak Schönbrunnban az albán kérdést illetően. Durazzóban kihírdették az ostromállapotot. És amíg június 15-én az albán fölkelők Durazzót ostromolták, Miklós orosz cár váratlanul Konstanzába érkezett, ahol Károly, román királlyal találkozott. Másnapra újabb események történtek: az osztrák-magyar hadiflotta matrózai partraszálltak Durazzóban.

Ekkor már szinte mindenki érezte, hogy nagy események előtt áll a világ. A trónörökös-pár meggyilkolása szikra volt a kanócra, amely fellobbantotta a vulkánt, amely felett 19 évvel ezelőtt egész Európa táncolt.

1914 július 1-én egész Bosznia és Hercegovina területén kihírdették az ostromállapotot. Július 8-án gazdasági bojkottot szerveztek a monarchia ellen. 10-én Hartwig orosz követ hírtelen meghalt Giessel báró osztrák-magyar követ belgrádi lakásán. 12-én Belgrádban teljes gőzzel készül a világháború. Merényletlettervet követnek el az osztrák-magyar követség ellen. Az osztrák és magyar állampolgárok Zimonyba és a belgrádi követségre menekülnek. A szerb lapok nyíltan azzal vádolják meg Giessel, hogy ő gyilkolta meg és fosztotta ki Hartwigot. 16-án Poincaré Viviani miniszterelnökkel Oroszországba utazott.

És 1914 július 23-án Giessel átadta a monarchia jegyzékét Pasics miniszterelnökhelyettesnek Belgrádban. 24-én az orosz hivataloslap kijelentette, hogy a monarchia és Szerbia konfliktusában Oroszország sem maradhat indifferens. 25-én, mivel Szerbia nem adott kielégítő választ a monarchia ultimátumára,

Giessel báró a követség tagjaival el-
útagott Belgrádból.

Ugyanekkor rendelték el a hadsereg és a népfelkelés részben való mozgósítását és ekkor történt Putnik szerb vezérkarifőnök kelet feléi letartóztatása is. Az oroszok táviratilag hívják fel Szerbiát a mozgósításra. Július 26-án a bécsi szerb követ megkapta útlevelét, Putnikot szabadon engedték s megállás nélkül sietett Belgrádba. 27-én a magyar kormány proklamációt intézett a nemzethez. Ezen

a napon történt meg az első fegyveres összecsapás Temeskubinnál.

És végül 1914 július 28-án megtörtént a hadüzenet.

És e naptól 1918 július 18-ig, a világháború befejezéséig 660 821 magyar, 819 816 osztrák, 43 125 bosnyák és szerb, összesen 1,524.062 halottja volt a monarchiának.

A világháborút hat időszakra lehet beosztani. Az első volt 1914 augusztustól 1914 decemberig a szerbiai és a marnei csaták időszaka, a második 1914 decembertől 1915 májusig a kárpáti csatáké, a harmadik 1915 májustól 1916 júniusig a gorlicei csata, a szerb hadjárat, a verduni pokol és a déltiroli támadás; a negyedik 1916 júniustól 1917 végéig az antant nagy nyugati csatái és a korlátlan tengeralatti háború, majd a romániai háború; az ötödik: 1917 végétől 1918 július 18-ig a németek nagy támadásai nyugaton és végül a hatodik: 1918 július 18-tól a háború végéig a központi hatalmak ellenállásának összeomlása.

Ámde 1918-ban nemcsak a központi hatal-

BROU S. J.

Barat Szent Mária Zsófia

Munkás-imaélet

A gyakorlati imaelet útmutatója. — A Szent Szív zárda alapítónőjének életét dolgozza fel ezen kis könyv. A szemle-órák és cselekvő éleli szerencses egyesítést találjuk ebben az életrajzban. Ára 100 L.

Kapható az „Erdélyi Lapok” könyvosztályánál.

mak ellentállása omlott össze, hanem az egész világ gazdasági és erkölcsi ellentállása is. És azt a szörnyű hatást, amellyel a világháború járt, tulajdonképpen még ma sem heverte ki Európa, amikor az általános fegyverkezés még nagyobb tempóban folyik — mint húsz évvel ezelőtt.

Higyük és reméljük, hogy a világháború 20 éves fordulóján valóban világbéke lesz már... (—la.)

S P O R T

A nagyváradi kerület atlétikai bajnoksága

— Jó eredmények a 100, 200, 400 és 1500 méteres síkfutásban —

Vasárnap bonyolították le Nagyváradon az Atlétikai Szövetség rendezésében a kerületi bajnokságokat. A versenyt a csendőrszkola pályáján tartották meg. A pályán sem tribün, sem árnyékos hely nem volt. A Szövetségnek azonban nem volt más választása, mivel a Rhédey-kerti pálya használhatatlan állapotban van. A futballpálya kiszélesítése végett egy jó nagy részt elvágta a futópályából. Ha a futballnak kell, úgy mindent lehet. Ugyanúgy van a közönséggel is. Nagyváradon csak a futballnak van közönsége. A legnemesebb sportággal, az atlétikával senki sem törődik, a sportközönség érthetetlenül elhanyagolja az atlétikai versenyeket. És mégis akadnak, akik csodálkoznak a nagyváradi atléтика visszafejlődésén. Kritizálják a Szövetséget, a vezetőket és szinte csak mellékesen gondolnak a legnagyobb és legnehezebben áthidalható akadályra, a pénztelenségre. Mert az atlétikához — ha nem is annyi, mint a futballhoz — pénz kell. A futócipők, dresszek, és a többi felszerelés és szerek, mind pénzbe kerülnek. Az egyesületek csak nehezen tudják előteremteni a szükséges költségeket.

Az elmúlt években öregebb, többet tapasztalt és lehetőleg klubban kívüli emberekből állították össze a Nagyváradi Atlétikai Szövetséget. És mi lett az eredmény? A nagyváradi atléтика teljesen visszafejlődött. A Szövetség tagjainak nagyrésze még a gyűlésekre sem járt el, vagy ha elment, úgy 5—10 pernyi időzés után fontos dolgára hivatkozva, eltávozott. Fejlődni és a nivót emelni ilyen munka mellett nem lehet.

Az idén az egyesületek a multak tapasztalatain okulva, úgy állították össze a Szövetséget, hogy abban az atlétikai szakosztályok vezetői foglaltak helyet, elnökül pedig egy klubon kívülit választottak. Egyes uraknak ez a megoldás nem tetszett. Presztizsük megsértését látták a dologban és elkezdtek intrikálni az ujonnan választott Szövetség ellen. Szemére vetették a Ligának, hogy fiatal, tapasztalatlan emberekből áll. Elfelejtették ugyanis, hogy a hozzáértés és a tudás nem függ össze a korról. Elismerjük azon urak jártasságát az atlétikai ügyekben, de nem szabad, hogy csak az orrukig lássanak és feltételezzék magukról, hogy ők az egyedüli szakértők s hogy nélkülük boldogulni és dolgozni nem lehet.

A vasárnapi kerületi versenyen is történt egy kis nézeteltérés a folytonos perszifláló megjegyzések miatt. Különben a verseny a

legteljesebb rendben folyt le. A fiatalok megmutatták, hogy az öregek nélkül is tudnak dolgozni. Ez valóban rosszul eshetett, de erről senki sem tehet.

A versenyen a Crisana, Kolping, Törekvés, és Esta-sun atlétikai csapatok vettek részt. A versenybizottság tagjai Pajor Ernő, Ötvös József, Sirca Jenő, a versenyjegyző pedig Bach Sándor volt.

Részletes eredmények a következők:

Széniörök:

100 m. síkfutás: 1. Borodi (Cr) 11.45 mp., kerületi bajnok. 2. Balog (Cr). 3. Máté (T).

200 m. síkfutás: 1. Borodi 24.1 mp. kerületi bajnok. 2. Damian (Cr). 3. Técsi (E). Nemes (Nagykároly) versenyen kívül indul. Ideje 23.2 mp.

400 m. síkfutás: 1. Borodi (Cr) 56.8. 2. Técsi (E). 3. Nagy II (T). Nemes versenyen kívül indul.

800 m. síkfutás: 1. Hegyi (T) 2 p. 12 mp. kerületi bajnok. 2. Nagy II. (T). 3. Talmeiner (K).

1500 m. síkfutás: 1. Szöcs (T) 4 p. 31.5 mp., kerületi bajnok. Szöcs ideje új kerületi rekord. 2. Talmeiner (K). 3. Nagy II. (T).

3000 m. síkfutás: 1. Szöcs (T) 9 p. 59 mp., kerületi bajnok. 2. Talmeiner (K). 3. Nagy (E).

4x100 m. staféta: 1. Crisana (Borodi-Damian-Rebeles-Pop) 45.4 mp. 2. Törekvés.

Súlydobás: 1. Damian (Cr) 10.62 m. 2. Fábán (E). 3. Tota (K). Krupka versenyen kívül 10.77.

Diszkoszvetés: 1. Damian (Cr) 30.68 m. 2. Tota (K). 3. Fábán (E) 27.79.

Gerelyvetés: 1. Damian (Cr) 42.15 m. 2. Fábán (K). 3. Fábán (E). Krupka versenyen kívül 44 m.

Magasugrás: 1. Szolnay (Cr) holtverseny után első 159 cm.-el. 2. Rebeles (Cr) 156 cm. 3. Máté (T).

Távolugrás: 1. Rebeles (Cr) 5.68 m. 2. Máté (T). 3. Técsi (E).

Hármasugrás: 1. Máté (T) 10.72 m. 2. Rebeles (Cr). 3. Fábán (E). Schuller versenyen kívül 11.3 m.

Rudugrás: 1. Balog (Cr) 265 cm. 2. Rebeles. Ifjúsági:

100 m. síkfutás: 1. Könyves (K) 12 mp. 2. Erdős (T). 3. Macovei (Cr). Schuller versenyen kívül 11.8 mp.

200 m. síkfutás: 1. Könyves (K) 24.5 mp. 2. Macovei (Cr). 3. Erdős (T).

400 m. síkfutás: 1. Macovei (Cr) 56.8. Súlydobás: 1. Farkas (K).

Diszkoszvetés: 1. Farkas (K) 24 m. 2.

MARCELL MIHÁLY Dr

A BONTAKOZÓ ÉLET

című 8 kötetes neveléstan munkájának I., II., III. és IV.-ik köteté.

- I. kötet: „Az egyéniség összetevői”
- II. kötet: „A lélek megismerésének művészete”
- III. kötet: „A gyermek- és serdülőkor lelki képe”
- IV. kötet: „Az ifjúság lelki világa”

Minden kötet igen szép, erős, teljes vászonkötésben. Nevelőknek, szülőknek, iskoláknak, nevelőintézeteknek nélkülözhetetlen segédkönyv: a felnőtt ifjúságnak pedig az önévelés vezérkönyve.

Egy-egy kötet ára 280 Lei és portó.

„Erdélyi Lapok” könyvosztálya.

Breckner (K).

Gerelyvetés: 1. Tatár (K) 32.42 m. 2. Far-
kas (K).

Magasugrás: 1. Bãrdas (Cr) 153 cm. 2. Ma-
covei (Cr) 153 cm. 3. Tatár (K).

Távolugrás: 1. Erdős (T) 5.43 m. 2. Ko-
vács (K).

Hölgyatlétika.

A résztvevő hölgyek mind az NTE hölgy-
atlétái.

60 m. síkfutás: 1. Vértes Nusi 10.4 mp.
2. Bara Irén. 3. Szabó Margit.

100 m. síkfutás: 1. Zsák Józsefné 14.4 mp.
2. Goron Juliska. 3. Bara Anna.

4x100-as staféta: 1. NTE A). 2. NTE B).

Diszkoszvetés: 1. Izsák Józsefné 23.86 m. 2.
Selegean Mária. 3. Bara Anci.

Pelle István Brassóban

Brassó. Saját tud. Pelle István ma-
gyar tornász-bajnok erdélyi körútja al-
kalmával Brassóba is ellátogatott. Fellé-
pését a brassói magyarság hatalmas lel-
kesedéssel ünnepelte. Az Astra termében
több, mint kétezer ember sereglött egy-
be, hogy a többszörös világbajnok párat-
lan tornamutatóványaiban gyönyör-
ködjenek.

A Brassói Magyar Dalárda Király-
himnusza után Szele Béla dr. Ambrus Im-
re dr és Szemlér Ferenc igazgató üdvö-
zölték az olimpiász magyar hőst. Ezután
került a sor a nagy tornamester művészi
mutatóványa, amelyek pótolhatatlan
élményt jelentettek a közönség számára.
Ezrek lelkes ovációi kísérték minden mu-
tatóványát. Nagyon stílusos volt az es-
télyt rendező Kolping legényegylet torná-
szainak produkciói, Ujsághy Gábor tanár
és Nagy Lajos tréner vezénylete mellett.

A közönség a kitünően sikerült sport-
estély emlékével hagyta el az Astra ter-
met.

Másnap a magyar tornász-bajnok, Os-
wald Pál legényegyleti igazgató kíséreté-
ben Szináját tekintette meg.

A Nagyváradi Központi Katolikus

Legényegylet turista-szakosztálya f. hó

29-én, vasárnap tarja meg a biharfüredi ki-
rándulását, amelyre szeretettel meghívja az
összes turistatestvéreket. Idegeneket is szívesen
látunk. Kirándulásunk részletes programja a
következő: Indulás július 29-én, reggel fél 4
órákor autókamionnal Budoreasa-ig, innen
következik egy kb. 3 órás gyönyörű árnyas
szerpentinút, amelynek a végén kibontakozik
Biharfüred, az országszerte ismert, híres
üdülőhely, gyönyörű fenyveskoszorúta ma-
gaslataival. Dél előtt 10 órákor villásreggeli a
biharfüredi Pável-forrásnál, utána a nyaraló-
telep megtekintése, csónakázás és versenyhalá-
zás. Délben 1 órákor ebéd a regényes szépsé-
gű csodaforrásnál. Ebéd után a környékbéli
szépségek megtekintése. Délután 5 órákor in-
dulás vissza, este 11 órákor érkezés Nagyvá-
radra. Részvételi díj: tagoknak 75 lei, idege-
neknek 90 lei. Jelentkezni lehet Teleki-utca 13
alatt Sebestyén-nél. A jelentkezésnél a részvét-
eli díj előre fizetendő.

Bangha Béla, Iványi János,
Pataky Arnold

Katolicizmus és zsidóság

Vallástörténeti előadások
Ára fűzve: 18 Lei.

*

Kapható az Erdélyi Lapok könyvosztályánál.

Ripensia—NAC 1:1 (1:1)

Temesvárról jelentik: Vasárnap dél-
után mintegy 3000 főnyi közönség jelen-
létében találkozott a NAC és a Ripensia.
A temesvári profik az aradi 3:1-ért akar-
tak revansot venni, de nem sikerült. A
mérkőzés az Electra pályáján folyt le
Morar Teofil dr bíraskodása mellett.

A csapatok a következőképpen álltak
fel:

Ripensia: Zombory — Bürger, Hock-
sáry — Hrehus, Kotormányi, Lakatos —
Bindea, Carte, Ciolac, Raffinszky, Dobay.
— NAC: Cinczér — Remmer, Stettner —
Krausz, Juhász, Feierstein — Glanz-
mann, Kovács, Rónai, Bodola, Kocsis. —
A Ripensia a mérkőzés alatt több embert
cserélt.

A Ripensia vezeti az első támadások-
kat, majd a NAC veszi át az irányítást.
Többször veszélyeztetnek a NAC csatá-
rok. Szépen, átgondoltan játszanak, de a
Bürger—Hocksáry kettős áttörhetetlen.
Kis ideig újra Ripensia jön fel. Ciolac
a 35-ik percben kiugrik és öt méterről
védtelenül a hálóba helyezi a labdát.
(1:0). Heves ostrommal felel a NAC a
gólrá, amely rögtön eredményre is vezet.
A 37-ik percben Glanzmann elfut a jobb-
szélen, átjátssza magát a védőkön, beadá-
sát Kovács kapja, akinek lövése után
hiába dobja magát Zombory (1:1). To-
vább támad a NAC. Csatársora egyik ak-
ciót a másik után vezeti. Szépen, szem-
nek tetszetően játszanak, de gólt nem
tudnak elérni a tömörülő védelem miatt.

A második félidőben visszaesik a
NAC. A Ripensia csatársor kerekedik fé-
lül és csak a védelem lelkes játékaának
köszönhető, hogy döntetlen maradt az
eredmény. Krausz rögtön az első percben
az üres kapuból kaparja ki a labdát. Cin-
czer primadonnáskodása majdnem gólt
eredményez. Juhász rengeteget dolgozik,
újra és újra támadásba dobja a csatár-
sort, amely azonban nem bírja tartani a
labdát. A 20-ik perc után végre magára
talál a NAC. Ismét veszélyeztet, de ered-
mény nélkül. Most a Ripensian is meglát-
szik a nagy iram okozta fáradtság, úgy
hogy mezőnyjátékban telik el a további
játékidő.

A Ripensia csapatából a közvetlen vé-
delem magaslott ki. Bürgernek és Hock-
sárynak köszönhető, hogy az első félidő-
ben a nagyszerűen játszó NAC támadósr
csak egy gólt ért el. A NAC-ból Glanz-
mann, Kovács, Remmer és Juhász emel-
kedtek ki. A védelem nagyon jól műkö-
dött és kiegyensúlyozottabban játszott,
mint a csatársor.

Magyarország 8:0 arányban győzött a

cseh vízpolósok felett. Budapestről je-
lentik: A Brody — dr Ivády, Homonai —
v. Halassy — Keserő II., Németh, Bozsi
összeállítású magyar vízpoló válogatott
8:0 (5:0) arányban győzött a csehszlovák
válogatott felett.

Kedden a Transilvania játszik Nagy-
váradon a Törekvés ellen. Az aradi Tran-
silvania kedden délután fél hétkor a
Rhédey-kerti pályán fog megütközni a
Törekvés csapatával. A helyárok igen
minimálisak lesznek.

Kiestek a magyarok a Davis Cup-ból.

Brüsszelből jelentik: A belga—magyar
Davis Cup selejtezőt a belgák nyerték
3:2 arányban. Lacraix—Gabrovitz 6:4, 6:4,
6:2. Kehrling—De Borman 7:5, 7:5, 3:6, 6:4.

Belföldi sporteredmények:

Nagyvárad: Attila—Crisana 1:0 (1:0).
1000 néző. Bíró: Rosenberg. A miskolci
Attila Nagyváradon is megőrizte veret-
lenségét. Szép stílusos futballt játszik. Az
első félidőben nyomasztó fölényben ját-
szott, míg a másodikban a Crisana az in-
kább támadó fél. A gól az első félidő
25-ik percében esett. Stancel kornere érin-
tés nélkül jut a hálóba.

Kolozsvár: Soimii—Tricolor 1:0 (1:0).
Nemzeti bajnoki osztályozó, amelyet 300
főnyi közönség nézett végig. Ez volt a
harmadik mérkőzés, mivel az első kettő
döntetlenül végződött. A nagyszabeni
Soimii ezen győzelmével benntmaradt a
Nemzeti Bajnokságban. A győztes gólt a
27-ik percben Asztalos II. szerezte. Mirion
bíró a nagybányaiak vezetője inzultálta.

Arad. Folytatták az Ezüst kapu mér-
kőzéseket: AAC—Olimpia 7:3 (3:1). AMTE
—ATE 2:1 (2:1). Transilvania—Vulturii
8:1 (1:0).

Temesvár. A Ferdinánd kupa mér-
kőzések sok meglepetést szereztek, mivel
a csapatok nem szerepeltették első csa-
patukat. TMTE—Pátia 3:2 (1:0). Electri-
ca—Vulturii 2:1 (1:1). TAC—Vénus 3:3
(2:1). Freidorf—Kinizsi 3:0 (1:0). ZsSE—
Rapid 6:3 (3:2).

Bukarest. Ajax—Unirea Tricolor 5:0
(1:0). Nagy meglepetést keltett a holland
csapat nagy gólarányú győzelme a Vé-
nustől elszenvedett 0:5-ös veresége után.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja szavankint 3 lei, vastagabb
betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei.
Allástkeresőknek 33 százalék kedvezmény

Lakás

Kiadó lakás. Három-
szobás, konyha, fürdő-
szoba és mellékhelyiségek-
kel ellátott modern ma-
gánház augusztus 15-re,
Strada Delavrance (Ritoók
Zs.) 40. kiadó.

Kiadó Reg. Ferdinand
7/a alatt 4 szobás, szép
utcai lakás augusztus 1-re.
Értekezni: Nagyvárad,
Körös-u. 15.

Két parkettes utcai szoba,
előszobával, mellékhelyi-
séggel kiadó aug. 1-re.
Schlauch-tér 6.

Kiadó 2 szoba konyha,
mellékhelyiségekből álló
lakás, Nagyvárad. Temető
utca 11.

Kétszobás modern lakás
aug. 1-ől kiadó, Cseugeri
utca (Strada Ottenia) 15
szám alatt. Megtekinthető
a délelőtti órákban.

Adás-vétel

Kiadó kettő szoba és kis
konyha augusztus 1-re,
Uri-u. 37.

Méhviaszt veszek, Pon-
grac utóda, Nagyvárad,
Str. Alexandri 52.

Kávéházakban, vendéglőkben min-
denütt kérje az „Erdélyi Lapok“-at.

Kisebb ház kertéssze
városához közel, olcsón el-
adó. Ósi-telep, vasutvágány
melléti fűtő 16. szám.

Egy 5 méteres, kétszemé-
lyes új csónak azonnal el-
adó. Cim: Szent János-u.
90. szám.

Egy használt, de jókar-
ban levő szoba-ajtó eladó.
Bölcsöde-u. 2.

Vesz két valódi fox-ku-
tyát a Szent Vince-inté-
zet, Oradea, Str. Nogáll
No. 5.

Alkalmazás

Kerthezértő házmestert
felveszek. Ritoók Zs.-u
16.

Őzőlőmunkást házmes-
ternek keres Dr Kaczián,
Berkovits Ferenc-u. 46.

Különítele.

Pótvizsgákra és felvé-
telre készítek. Str. He-
liade Rădulescu Pál-u. 4.

Láposy zeneiskola he-
gedű-, zongora- és zene-
elméleti tanszakkal. Beth-
len-u. 20.

Vidéki főmegbízottaink: Arad: Brunner Lajos, Str. Bucur (Eötvös) utca 7. Brassó: Paulusz Ferenc, Közép-utca 59. — Bukarest: Jávör Béla, Str. Matei Basarab 10. — Csíkszereda: Albert István. — Dicsőszentmárton: Gvidó Béla, Librum könyvkereskedés. — Gyergyószentmiklós: Ferenczy Árpád. — Kézdivásárhely: Földi István, Piata Regina Maria 24. — Kolozsvár: dr Sulyok István, Főter 13., emelet. — Marosvásárhely: Elekes Pálné, Főter 60. szám. — Nagykároly: Sultész József, Str. Gen. Mosoiu 21. — Szatmár. Rencz Antal, Karitászkönyvkereskedés. — Temesvár: Missió kegytárgyüzlet, Püspöki-palota, Str. Lonovics 1. — Zsilvölgyi képviselő: Molnár Sándor, Petroseni. — Magyarországi képviselő: dr Léber János Budapest, I. Fehér-
vári-út 78. Telefon aut. 38-8-83. — Minden lapunkkal kapcsolatos ügyben tessék nevezettekhez vagy többi városokban levő bizományosainkhoz fordulni.

Kiadja az Erdélyi Lapok Lapkiadó Rt.

Készült a Szent László nyomda Rt. körforgógépén Oradea (Nagyvárad) Str. Carol II. No. 5.